

Z ČESKÝCH VLASTÍ

POHŘEB JAROSLAVA VREHLICKÉHO V PRAZE.

Tělesná schránka Jaroslava Vrehlického vystavena byla v Pantheonu musea král. Českého, jenž k tomu cíli zemským výbo-rem byl ochotně propůjčen. V pátek 13. září a v sobotu 14. září ko- nali čestnou stráž u katafalku, ja- kož i při pohřbu a v průvodu po- děl vozu pohřebního po oba dny Sokolové a studenti dle vzájemné dohody zástupců Svazu českoslo- vanského studentstva a České o- bce sokolské. V sobotu o 11. ho- dině dopolední byl hlavní vchod musejní uzavřen a otevřen opět o 2. hod. odpolední pro hosty smu- teční na zvláštní vstupenky. Dá- my dostavily se ke stavnosti smu- teční v Pantheonu v černých ša- tech. Po smutečních obřadech v Pantheonu seřadil se průvod před budovou musejní a ubíral se po Václavském náměstí hustými špa- líry lidu. Mimo zastávku u Ná- rodního divadla, kdež vzdána byla zesnulému poeta z loggie kvarter- tem lesních rohů, zvoláno bylo u budovy českých vysokých škol tech- nických, kde zvěčnělý dlouhá léta působil, tempo průvodu. Hřbi- tov vyšehradský byl pro křídlo o- becenstvo uzavřen již o 12. hod. pol. a vstup vyhrazen pouze účast- níkům průvodu. Na hřbitově od- nesena byla rakev na oltář Slávi- na, v němž tělesná schránka ze- smulého byla uložena k trvalému odpočinku. Smutečním hostům a účastníkům průvodu rozdána by- la v upomínku brožura, vyliční- jící význam Jarosl. Vrehlického a je- ho podobiznou a seznamem jeho děl z pera pana profesora Sekani- ny. V pondělí dne 16. září slou- žena byla v hlav. chrámě Týn- ském rekviem českého skladatele Vításkova za vedení ředitele kůru Týnského p. V. B. Jandy a účasti členů zpěváckého spolku Hlahol. Pohřbu v Domazlicích s účastníky se v zastoupení rady kr. hl. města Prahy pp. měst. radní a obecní starší: Ant. Koubek, Al. Náhlov- ský, Otto Slavík a Fr. Soukup, kteří položili na rakev básnickou věnec se stuhami v barvách slo- vanských s nápisem: "Velikému pěvci, vzácnému svému měšťanu, král. hlav. města Praha 19-9- 9-12."

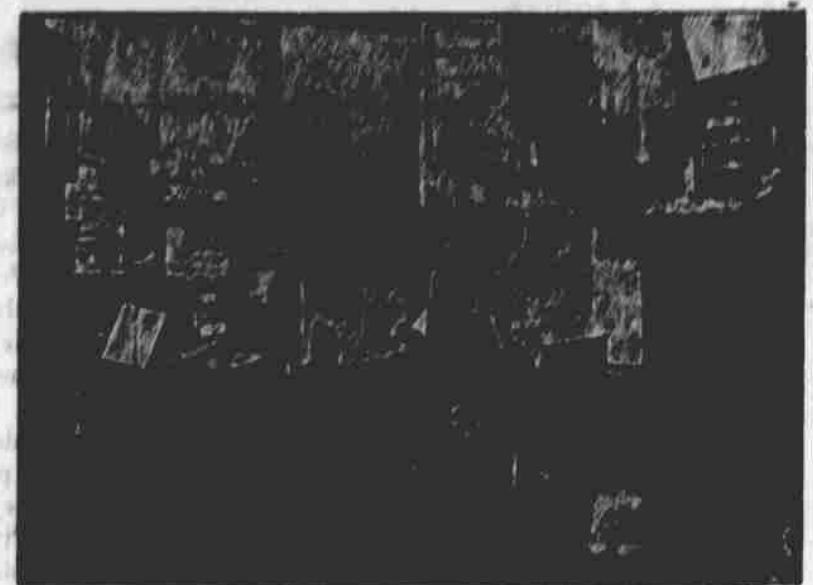
J. S. MACHAR O VREHLICKÉM.

Zemřel.
Nemoc mu vzala pero z ruky již před několika roky, stín člově- ka odešel cestou všeho pozemské- ho věra (9. září 1912).
Čtyřicet roků literární činnosti zabírá život právě ukončený. Čin- nosti té není rovno v naší litera- tuře — nechej pět zde obyčklé hymny o plodnosti, vždyť takov- ých 40 děl (z nichž málokterý jde pod 500 stran) spisů Nerudo- vých vydá také něco — žádný básník ani příslověčně už šťastné- ho Háika nevyvíjí, nestál tak rá- zem v čele literatury a málo se jich najde i za hranicemi, na něž by byla sláva světa skanula tak- ovými dešti, jako na Vrehlického. Kdyby štěstí života dalo se měřiti zevnějšími leskem, mohlo by se ří- ci, že to byl nejšťastnější básnický život, jaký vůbec naše literatura dosud měla a nikdy vte už asi mít nebude.
Po několika sice hluchých, ale bezvýznamných potýčkách poklo- nili se mu všichni odpáči jeho, připojili své hlavy k těm, kdož mu pěli hymny již od prvního kroku, a tak byl jednoduše na- zván knížetem po celé vlasti. Ná- rod dal mu všechny poety, jež mu vůbec dání mohli: universita dok- tořů filosofie a stolicí profesors- kou, čímž se mu dostalo pevné materiální base životní, volného času a společenského postavení v kružích buržoasie; přátelé jeho ve Vídni a zástupci v radě koruny poukazovali tak dlouho a vý- znam jeho, až mu císař dal nejvyš- ší řád vědy a umění odměňující a dal mu místo v sněbovně rakous- kých lordů. Před tím již byl jmenován, rovněž císařem, mezi prvními členy nové zřízené České Akademie, verše jeho došly se

řady překladů do řeči cizích, jed- na dramatická práce jeho mihla se i na jevišti dvorního divadla, dva dny před smrtí jeho ptali se dva ministři z Vídně telegraficky po jeho zdraví — a tak byl pýchou národa a často citovaným dokla- dem, že české umění, je-li uměním pravým, dochází blahobůhnoho u- znání i v kružích nejvyšších.
Pravé umění... ano, kde jsou jeho zákony, kdož jsou správnými odhady jeho? Dějiny literární ne- jsou mrtvým mořem — naopak: jména zdvihají se jako vlny a pa- dají a rozbíjejí se; literární škol- ly valí se jako přibojce k pevné- mu břehu, a když je po nich, zbu- de sotva troška rychle pomíjející pěny... Jména i nejlhůdnější vy- zní, práce i zdanlivě nejlhubší zplochnou — čas naposled zregu- luje všecko, třeba se prostodu- ný národ i sebe bolestněji loučil s iluzemi o svých velikánech. U- mění... pravé umění!... Jeho zá- kony se dají ustanovit jen proto, co bylo, poněvadž se odvozuji z toho — ale zřídka pro to, co jest a nikdy pro to, co bude. Je mno- hotvárné jako život a žije svým životem. Pochyby není pouze o jednom: že česká literatura snaží se vytvořit svůj zvláštní typ, od- lišný od literatur jiných, typ v tom smyslu, jak jej má literatura ruská, norská, italská, anglická. Dále, že každý proud příšlý z ci- ziny vplyne konečně přec jen do široké domácí tradice, aby jí po- sílil, zúrodnil, obohatil. A dále je- ště, že umění jest nesenou pouze silnými individualitami a dějiny jeho, že jsou dějiny osobností.
Pochybuji, že se dá někdy do- hádat osobnost Vrehlického z jeho díla. Je to úžasná mozaika, nedá- vající žádného obrazu, jeden ba- revný kámen zasazen vedle druhé- ho, mnohdy drahokam vzácné ci- ny a krásy, ale celek nemá ani stí- lu ani harmonie. Ze všech končin světa jsou sneseny kameny ty, o- heň jejich jest chladná, povstal pouze lomem světla o broušené plochy a hrany. I spousta imitací jest mezi nimi; vidno, že majitel chtěl mít vše, co viděl. Je to quod- libet, jakého nemá žádná druhá literatura na světě. Všechny mož- né názory světa a života, společ- nosti a dějin, otázek a proudů jsou tu snímány: pessimist, optimist, Tolstojev, Nietzscheovec, šošák, anarchista, vlastenec, kosmopolit, pohan, katolík, asketa, materialis- ta atd. atd. — Všichni se tu do- týho svého Kreda. Kde je však osobnost básníková? Za čím stál, ve věřil, co chtěl?
A této neosobní osobnosti od- povídá i sloh, kterým psala. Ve- lebí se jeho formální zručnost — ano, není strofy sebe obtížnější, není básnické formy sebe těžší, o kterou by se byl nepokusil. A se zdarem. Ale co jest umělecká for- ma? Těžko říci, snad by se dalo spíš odhadnout, co uměleckou for- mou není. Lyrika chce mít přede- vším náladu — barvu, hudba jsou už věci podružnější. Epika — zde myslím, že každá doba má svůj styl, svou vůni, svůj kolorit a ty nesmí být ztraceny; jsou už nepsané zákony, odvozené z dok- umentů dotyčných dob a zákony ty nesmí být opomíjeny. Psát anti- ka a rýmovat jí, kreslit sta- rý Řím moderním pařížským pastelem, v Juliana Apostatu vla- štít romantiku Hugovských dra- mat, a Karla IV., chytrého stredo- věkého despoty, udělat renano- vského filosofa — myslím, že smysl pro tuto kardinální stránku for- my básnické chyběl Vrehlickému úplně. Ostatně, jaký div? Kolik spisovatelů ten smysl mělo vůbec? Goethe, Lesconte de Lisle, Flau- bert, K. F. Meyer, Carducci... mnoho se těch jmen nespočítá. Ale opakují ještě jestnou, uměl po- stavit strofu, zazvonit rýmem, dát řeči křídla — že se někdy řeč pou- rochala při tom a strafa že byla veliká — vždyť když se mistr říze, říze se obyčejně hlouběji než tovaryš.
I lyrika jeho zní nám často cize. Je blízký tam, kde vyroni se spontánně, vulkanicky — kde se dítval na vsory cizí, nahrazuje cit retorikou, totiž nedá proudit citu, ale řečí o něm.

Psal rychle a lehce a práce jeho nesou zřetelné znaky té rychlé le- hčnosti. A ne vždy ke svému pro- spěchu. Mohl psát vše, o čem byl požádán — jeho proslovy a příleži- tostné verše do všech možných památníků tvořil bezkou řadu knih, bylo v něm hodně toho, co tvoří geniálního parátního moderního žurnalistu: byl připraven vždy a ku všemu. Od dojmu k hození je- ho na papír byl u něho jen malý krok.
Co vplynulo z těch cizích proudů, jež k nám přivedl do naší li- terární tradice? Do té tradice, již nesou osobnosti Čelakovský, Má- cha, Havlíšek, Erben, Neruda? Těžko dnes vymeziti. Byl člově- kem koncesí a když na něm chtěli, aby "pěl národní", udělal jim po vůli. Z jeho děl dala by se sestav- it řada knih, psaných úplně dle srdece vlastenců. Stesk po velké minulosti, nářek nad chabou při- tomností, věštby, že bude zase líp — a přece těžko si představití ver- še ty vedle Nerudových Zpěvů pá- tečních, ba i vedle didaktiky Če- chových Jitřních písní. Osobnost, individualita a bytí i sebe slabší, ale musí tu být.
Měl všecko. Uznání vrehlické desíti tisíc a kruhů učenců, ob- yčklé superlativy kritiků, hold vlády, blahobůhnoho důkazy přízně císařské — jen eténatí mu sché- zli. Cítil to trpce a stěžíval si ver- šem i rozhovory. Cesty jeho umě- ní šly mimo život, nezajímá se o něj, neboť si myslil, že umění jest přímým protinožcem života — a to byl tragický klam jeho a při- nesl mu řadu trpkých chvil. Pro- to také nechal, že není čten.
K rakvi jeho natlač se spousta frázistů, taškářů, diplomatů — ne- chodím rád do té společnosti. Jen výjimečně dnes jsem pověděl své — aby si člověk nevyčítal jednou zbabělost, že nemluvil v pravý čas.
Zapomenutý hřbitůvek z válek napoleonských. — Blíže obce Ro- sie u Chrasti rozkládá se prostřed- polí nezorané palouček, v jehož středu a na okrajích třel několik starých topolů a líp, které již z veliké dálí lze viděti. Místo ono známé všeobecně pod jménem "U mrtvých" a bylo za válek na- poleonských pohřebištem sta a sta vojínů, po většině Rusů, kteří tu na válečném tažení proti Napole- onovi onemocněli a zemřeli chole- rou. Na tento poetický osamot- ný hřbitůvek, o němž koluje me- zi lidem mnoho bájí, vzpomněl si v poslední vůli bývalý dlouholetý starosta obce Rosie, pan Jos. Do- řkal, určiv legát 200 kor. na zbu- dování pomníčku uprostřed hřbí- tůvka.
Český archiv ve Vídni. — Jak asi již známo, byl konečně usku- tečněn dávno pohřešovaný český archiv ve Vídni, který má v sobě soustřediti všechny památky sou- časného českého života v Dol. Ra- kouském a pokud ještě možno za- chrániti z mizících památek pře- dešlých generací aspoň to, co se ještě zachránilo dá.
Matice školáků jmenována uni- versální dědičkou. — Z pozůsta- losti loni zemřelého p. I. Kuchyň- ky, inspektora Buštěhradské drá- hy, připadlo Ústřední Matici Škol- ské asi 200.000 Kor. Před smř- nem, který byl ujednan mezi Ma- ticí a žalujícími příbuznými, do- šel sice rozsudek nejvyššího sou- du, v němž jest uznána Maticie za universální dědičku, ale Maticie vzhledem k nemajetnosti příbuz- ných přece smř v hořejším smy- slu uzavřela. Co jest velmi zají- mavým a příznačným pro pomě- ry ve staré vlasti jest, že české časopisy nuceny byly šerpati zprá- vy o tom z časopisů německých.
Otevření české maticí školy v Kotlíkově u Plzně. — Neopopřel- ně veliký kus práce na poli ná- rodní obrany korunovaný skvě- lým zdarem oslaven byl dšatěj- ným způsobem v neděli dne 25. srpna v obci Kotlíkově, na samé pohraniční čáře národnostní, hudi- nou cestou vzdálenou od Plzně. Po velké a dlouhé námaze menšino- vých pracovníků z Plzně a českých občanů kotlíkovských se totiž sku- tečně zřídila, že v národnostně směřeném, dle skutečnosti však převážně českém Kotlíkově zřizena byla česká maticí škola, která v neděli byla vyvěstena a svému ú- čelu odevzdána.
Školák střílel na vojenskou stráž. — Začátkem září byly v blízkosti Olomouce páhány útoky

na blídky u dělostřeleckých skla- dišť. Zejména stalo se tak něko- likrát v Bystrovane. Pachatelé po- kazdě beze stopy zmizeli. Z počá- tku mělo se za to, že se jedná o za- myšlený atentát na skladiště pra- chu. Na druhé straně však pře- vládl přesvědčení, že jsou to všechno kousky uličnické, které s atentátem nemají ničeho společné- ho. Dne 7. září bylo v Bystrovane opět na stráž vystřeleno. Pro- jektíl zasáhl vojína Ed. Langa. Voják klel k zemi těžce zraněn a musil býti dopraven do nemoc- nice. Zavedeným pátráním vy- šlo na jevo, že útočníkem je 13- letý žák měšťanské školy Frant. Konrád z Vídně, který ze své š- stimilimetrové floberty střílel svévolně na stráž. Školák byl pře- dán policii.
Ukradené dítě. — Dne 7. září odpoledne pobouřeno bylo město Plzeň únosem robotka. O 1. hod. odpolední přišla k zastávárně ob- čanské záložny 38letá žena ka- maně Terezie Kovářiková z Bož- kova; vešla a sebou v kočárku pá- letou dceračku Ludmilu. Před odchodem do zastávárny požádala neznámé as pětileté děvče, aby na chvíli posečkalo u kočárku. Jaké však bylo překvapení matčino, když se vrátila a běžela ke kočár- ku, který byl prázdny. Nemluvně zmizelo. Děvče, jež hledalo u ko- čárku, vyprávělo, že neznámá že- na v šedivém obleku vzala Lud- milku a odešla s ní. Neznámá že- na zmizela beze stopy. Lidé vy- právěli, že na cestě k hořejšmu Loehotínu potkali neznámou ženu, která nesla v náručí dítě a vášní- vě je líbala. Zdá se, že jedná se snad o čin choromyslné ženy.
Velký poklad zlatých mincí v starém domě v Plzni. — Při sta- věbních pracích v domě p. Sei- ferta č. 205 na velkém náměstí přišlo se na poklad zlatých mincí domácích i cizozemských v ceně 12.000 K. v numismatické ceně 20.000 K. Peníze zakopány tam byly as v 17. století. Jsou z 16. století.
Hud. skladatel K. Moor vyho- řel. — Skladatel K. Moora, který žije ve skromných poměrech v No- vém Městě nad M., stihla večer 10. září těžká nehoda. V útulném jeho domku z nejistěného dosud příčiny vypukl oheň, který ztrávil všechno do základů. Mimo balík not nepodařilo se nic zachrániti; skladatel sám, který je nervově churav, padl do mdlob. Oheň zni- čil veškerý majetek komponistův, i také hudební jeho nástroje a klavír. Neštěstí dovršeno je tím, že pan Moor, který si tu opatřuje hodinami skrovnou existenci, ne- byl na svůj majetek pojištěn.
Zlatá vojančina. — Když po skončení bojových manévřů v o- kolí Znojma táhla 8. setnina 99. pěšího pluku do Vel. Alekšovic, spálil se, jak hudba spustila, kůň, na němž seděl setník Jurák; týž spadl s něho tak nešťastně, že zůstal na zemi ležeti v bezvědomí. Utrpěl těžké otřesení mozku. Byl ihned automobilem dopraven do vojenské nemocnice do Znojma.
Úžasná dráhotá slepičích vaj- ček. — V obchodě vejei p. Kaisra na náměstí Tylově na Král. Vino- hradech byla jednoho teplého zá- říjového dne postížena slušně odě- ná žena, když odešla s ošatky vejei a strčila je do kapsy. Vaj- čko jí bylo odňato a obchodník od- vedl ženu na komisařství, aby zji- stil její jméno. Při výslechu u- dala postížena, že je manželkou vrátného v jistém závodě a ještě před sepsáním protokolu se nabí- dla, že záležitost smřně vyrovná. "To bude to nejmoudřejší," mnil komisař, obrátiv se k obchodníko- vi, "přece jí nepoženujte k soudu pro jedno vajčko v ceně desíti haléřů? Ať vám dá za ně náhradu a vyrovnáme to tedy!" "Když mi dá sto korun, tak neúfinim trestně oznámení!" prohlásil ob- chodník. "Jak to?" podivil se komisař, který čekal, že obchodník požádá snad nejvýš korunu. — "Proto," vyavětoval mu pan Kai- ser, "ta paní k nám chodí už hod- ně dlouho a po celou tu dobu se nám strážejí vejei. Náhodou jsme jí přistihli teprve nyní tak, že ne- mohla zapřáti!" Přistížena se ne- bránila ani slovem a beze všeho prohlásila, že řádaný obnos za- platí. Zvláštní náhodou měla se- bou v kšátku spouštěcí knížku a hned šla s obchodníkem do zálož- ny, kde mu zaplatila 100 korun. Trochu drahé vajčko!
Obrovský požár "Červeného Dvora" na Žitěhově. — V sobo-

DR. JAMES W. NOVÁK,
český zubní lékař.
Continental Block — 15, a Douglas ul. Pokoj č. 4 v rohu nad Berg Cloth- ing Co. — Office Phone: Douglas 8077. — Residence, 915 William Str.; Phone: Douglas 6019. — Krajané a venkova, kteří najou s domácí práci zubnískou spokojeni, učiní dobře, když při návštěvě Omahy, najdou u Dra. Novákoví, jenž za veškeré práce v oboru svém ručí. 2417

tu, dne 14. září, po 10 1/2 hodině dopolední vznikl požár na velko- statku "Červený dvůr", jenž se rozkládá v polích za novým ži- žkovským hřbitovem směrem k Žižkovu. Požár vznikl ve stohu blíž stodoly z odlétnuvší jiskry z parního stroje, jímž se právě mlá- tílo obilí. Plameny při prudké vichřici zasáhly mlátičku, stodolu a sousední stáje, z nichž byl doby- tek ještě v čas vyveden a zachrá- něn. Na místo přijeli velmi záhy hasiči ze Strašnic, Žižkova a Král. Vinohradů, kteří vidouce, že Hoff- er stavení již nezachrání, věnovali veškerou péči obytnému stavení, což se jim po delší námaze poda- řilo. Požár zničil stoh, stodolu se zásobami obilí a chlévy; nájemec dvora p. O. Uher utrpěl škodu 30.000 K, která jest hrazena po- jistkou na 20.000 K. Požár při- vábil velké zástupy diváků ze Žiž- kova, Strašnic, Král. Vinohradů a sousedních vesnic.
Kolínský advokát dr. Raiman odsouzen pro podvod a zpronev- ření. — Dr. Rudolf Raiman byl od- souzen do těžkého žaláře na šest měsíců porotou v Kutné Hoře. Byl uznán vinným v 5 případech zpronevěry a ve 3 případech pod- vodu, ale porota vyloučila škodu nad 2000 K. Z přičinu zaviněné- ho úpadku jej osvobodila.

Nejspolohlavější střížní zboží
ve velkém výběru za nejlev- nější ceny naleznete ve má- mém obchodě manšett : :
JOHN A. R. A. LIBALOVÝCH,
1262 Již. 13. ul., Omaha.
Máme veliký výběr výpravného zboží pro dámy a pány, bohatý sklad prádla všeho druhu a veliký výběr zvláštních láci každého dne Tel. Dougl. 1066.
Kdykoliv přijedete do Omahy a budete býti pohodlně ubytováni, zajděte do
HOTELU PRAHA,
roh 13. a William ulice.
Moderně zařízené pokoje poskytnou i těm nevybíravějším ten pravý odpoči- nek. Vzorná čistá vedená kuchyně, ja- kož i útulné zařízený hostinec zajistí Váš uspokoj.
Posílám na venek — KARLOVAR- SKÉ MEDOVÉ VÍNO — bedna o 12 láhvích — za \$2.75. 3717
JOSEF VAŠKO, majitel.

Stor's Triumph BEER
BEST YOU CAN BUY

Sdružení českých lékařů

v Omaze a South Omaze

DR. ŠRÁMEK J. M.,
sev.-záp. roh 8. a Hickory ul.
Telefon Douglas 6645.
DR. KOUTSKÝ JOHN W.,
405 sev. 24. ul., So. Omaha.
Telefon South 142.
DR. NĚMEC CHAS. J.,
1316 William ul., Omaha.
Telefon Douglas 2817.
DR. F. J. SWOBODA,
1255 již. 16. ul., Omaha.
Telefon Douglas 2313.
DR. ŠIMÁNEK G. F.,
1262 již. 13. ul., Omaha.
Operacím se věnuje zvláštní pozor- nost.
DR. KÁLAL F. J.,
627 City National Bank,
proti Bennetovu obchodu.
Telefon Douglas 1761.
DR. SWOBODA LOUIS,
301 Paxton Bldg., Omaha.
Telefon Douglas 807.
My shora uvedení lékaři dle pravidel lékařské etikety nejdříve se sejdou a od- souzíme veškeré oblažování k terékoliv lékařse nebo sama v kterých- koliv časopisech svými pacienty, necht' už je to jakýmkoliv způsobem, ať ve správách místních nebo osobních. 4288

SEVERO-NĚMECKÝ LLOYD

BALTIMORE - BREMEN

Velké, moderní, dvouřadové jednokajutové parníky. Lahodná jídla.
Pohodlí bez přepychu. Všechny kajuty uprostřed lodí. Naprostá bezpečnost.
Bezdrátová telegrafie. Podmořské signály.

Přiměřené ceny:
Druhá kajuta.....\$57.50
Třetí kajuta.....\$36.00
Pouze na "Rhein", "Main" a "Neckar".
Mexicalubí.....\$31.00
Když jedete navštívit starý domov v Čechách, jeďte přes Bal- timore.
Když pošlete pro své příbuzné neb přátele, aby přijeli do Ame- riky z Čech, kupte jim vyplacené listky přes Baltimore.
O úplné podrobnosti požádejte
A. SCHUMACHER & CO., General Agents, Baltimore, aneb jejich zástupce v celých Spojených Státech.
H. CLAUSONIUS & CO., General Western Agents, Chicago.
MACH & MACH,
KUBNÍ LÉKAŘI.
3. patro, Postovní Bldg., 101 10. a Foreman ulice
Tel. Douglas 1000. 1st Floor & 1000.
OMAHA, NEB. 601
Když potřebujete zdravotní radu, obraťte se na lékaře, který má největší zkušenosti. Požádejte: Mach & Mach.